

שבת פרשת ויקרא

שבת זכור

י"ג אדר ב' תשפ"ד

גיליון מס' 93

מומלץ להדפיס את העלון לקראת שבת

ראש הישיבה

מלח הוא אפוא אות ברית; ואם הוא בא משל ציבור, הרי הוא מסמל את הברית, המונחת במשמרת הציבור. כי העם בכללותו אחראי לכך, שהברית תתקיים לעד וללא שינוי; פירושה ותוקפה אינם מסורים לשיקול דעתו של היחיד, אלא העם כולו שומרה וערב לה".

המלח עוזר לשמר ומונע שינוי ועל כן נראה שהמלח עניינו ליצור ברית קבועה ונצחית.

הגמרא קושרת בין מלח ליסורין בהקשר של הברית:

"אמר רבי שמעון בן לקיש: נאמר ברית במלח ונאמר ברית ביסורין; נאמר ברית במלח, דכתיב 'ולא תשבית מלח ברית', ונאמר ברית ביסורין, דכתיב: 'אלה דברי הברית'. מה ברית האמור במלח - מלח ממתקת את הבשר, אף ברית האמור ביסורין - יסורין ממרקין כל עונותיו של אדם".

המלח אף על פי שאינו מתוק, הוא ממתיק את הבשר. מעין מהפך ממרירו למתיקו.

למד מכך שהנצחיות של המלח היא זו שגורמת למיתוק. שכן במבט עמוק על המציאות, דברים שנראים לשעתם כמריים, לאורך זמן אנחנו מבינים את תכלית המרירות וכיצד לבסוף המרירות נותנת את המתקות. מבט של נצחיות ממתיק את ההווה. כמו המלח, כך גם הקשיים שלנו ימתיקו את מצבו של עם ישראל, עם הנצח שעוד יזכה ויראה בגאולתו.

החיזוק היומי שניתן בתאריך ט' אדר ב' תשפ"ד
השיעור נמצא באתר הישיבה

מתוך החיזוק היומי לזמן המלחמה

"וְכָל קָרְבוֹ מִנְחָתְךָ בְּמֶלֶח תְּמַלֵּחַ וְלֹא תִשְׁבֶּית מֶלֶח בְּרִית אֶל-לֵהֲדָבָר מֵעַל מִנְחָתְךָ עַל כָּל קָרְבָנְךָ תִּקְרִיב מֶלֶח" (ויקרא ב', י"ג).

מה עניין המלח שמופיע כמה פעמים בפסוק זה? הרש"ר הירש מונה את תכונותיו של המלח:

"המשמעות הכללית של המלח בקרבן איננה יכולה להיות מוטלת בספק. מפורש בכתוב: 'מלח ברית א-להיך'; ומוכח מן הטעם שתחת 'מלח', ש'ברית' איננה סומך, אלא תמורה ל'מלח'. לא: מלח של ברית, אלא: מלח שהוא ברית א-להיך. מלח נותן טעם במזון, ואין לאכול 'תפל מבלי מלח' (איוב ו', ו').

אך מלבד המשמעות המוחשית הזאת יש משמעות נוספת - מוחשית וגם סמלית. המלח מונע צמיחת כל צמח. אדמה שנזרעה מלח לא יעלה בה כל עשב (עין שופטים ט', מ"ה). ארץ אשר לא תזרע ולא תצמיח קרויה 'מְלָחָה' (תהלים ק"ז, ל"ד ועוד).

נצרך לכך את התכונה המשמרת של המלח, המונעת ריקבון; ונזכור, שריקבון הוא תוצאה של תחילת התהוות חדשה; וכך נמצינו למדים, שמלח מייצג הווייה ללא שינוי. כי המלח סוגר על הפץ; כך הוא מגן עליו מפני השפעות חיצוניות, המביאות בו לידי שינוי.

מבחינה זו הרי הוא מתאים למושג הברית. כי כבר הוכחנו בביאורנו לבראשית ו', י"ח: דבר שהובטח בברית נפרד ונבדל לעצמו - ואיננו

תלוי בהשפעות חיצוניות. אמור מעתה: 'ברית' תקוים בכל

הנסיבות ותתקיים בכל התנאים; ואם מדובר ב'ברית מלח', היא תתקיים גם ללא שינוי: דבר שנכתרה עליו 'ברית מלח' - אין די

שהוא יתקיים לעד בכללותו, אלא אף לא יחול בו שינוי עולמית; מבחינת זמן קיומו וגם מבחינת מהותו הרי הוא דבר מוחלט.

המידות מלוות את האדם בכל מציאות אליה הוא מגיע,

החל מאמונה שתלויה בענווה, ובהבנה שלא הכל נכנס ל"קופסה הקטנה שלי" בראש.

המשפחה, החברה והמדינה מבוססות על מידות והיכולת לתקן.

כך גם מלחמה ושלוש בנויים על מידות. לדוגמה: הקשבה וסובלנות מול אגו ומחשבה שאני יודע הכל.

גם במלחמה שלנו ראינו גילויים עצומים של מידות מופלאות - של חסד עליון, של מסירות נפש עצומה ועוד.

"נפש כי תקריב" - הקרב יוכרע על ידי הנפש והמידות המתקנות, הן יביאו את הניצחון והגאולה השלמה בע"ה."

מתוך החיזוק היומי לזמן המלחמה
נמצא באתר הישיבה

פינת הילדים

חשינות חיפוש כפרשה וברשי"

(לאחר מציאת המושג בקשו בשולחן שבת מאבאמא
להרחיב על המושג שמצאתם)

חוצים כחצוץ הכא...

3. היכן בתורה
נמצאת פרשת
"זכור"?

2. האם אפשר
לרצות משהו
שנעשה בכפיה?

1. מה אנו
צריכים ללמוד
מאדם הראשון?

"ממשלתו של עמלק בעולם תימוט לנצח נצחים

רק בזמן שתורת המוסר הא-לוהית תעשה למידה היחידה לכל דבר קטן וגדול,

והכרת המוסר תגדל בעולם ביחס שווה, ולא הפוך, אל הגדולה והעוצמה"

”תנו רבנן: ’לא יומתו אבות על בנים’, מה תלמוד לומר? אם ללמד שלא ימותו אבות בעון בנים ובנים בעון אבות - הרי כבר נאמר ’איש בחטאו יומתו’. אלא, ’לא יומתו אבות על בנים’ - בעדות בנים, ’ובנים לא יומתו על אבות’ - בעדות אבות. ובנים בעון אבות לא? והכתיב ’פוקד עון אבות על בנים’ - התם כשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן” (סנהדרין דף כ”ז ע”ב).

מתי פוקד עון אבות על בנים? כשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן. ניתן לומר כך גם על העמלקים שחזורים בדיוק לאותו סיפור שעשו בעבר ויוצאים למסעות שלהם. עכשיו אומר הקב”ה שהגיע הזמן להיפרע מהם, ”פקדתי את אשר עשה עמלק” (שמואל א’ ט”ו ב’), ”פוקד עון אבות על בנים”.

עם ישראל נמצא במצרים, איך הגיעה אליהם מלחמת עמלק? העם ניסה להתלונן וביקשו עוד מים ואומרים שעדיף כבר לחזור למצרים. הקב”ה אומר להם: אתם בטוחים שאתם רוצים? אז יבוא עמלק ויחזיר אתכם למצרים, אבל כדרכם של העמלקים - כעבדים המובלים למכירה. ואיך הם באים? ”ויזנב בך כל הנחשלים אחריך”. הם לא באו מול עם ישראל למלחמה, הם תופסים את כל אותם נחשלים שהולכים לאט. על זה עמלק מגיע,

ועל זה התורה נלחמת מלחמת חורמה. עכשיו נכון לומר שאצלם זה משהו בגנים, ומראים לנו בתנ”ך כיצד זה עובר. אוחזים מעשי אבותיהן בידיהם. ואלמלא התורה הייתה כותבת את זה בצורה הזאת לא היינו יכולים להגיד את זה. מול התופעה הזאת יש מלחמה מוחלטת, טוטאלית. זה כאן מה שנדרש שאול לעשות.

יש סיבה גדולה לכך שבימי משה זה עדיין לא הסתיים. מוכרחים להגיע למציאות שעם ישראל נמצא בארצו ויש מלך בישראל, יש ממלכה. אנו עוד נראה שלמרבח ההפתעה אנו מוצאים כאן לראשונה גם לעמלק מלך במקביל לשאול, אגג, זה מסביר את המשמעות של הדבר, זה דבר שלא מצאנו עד עכשיו. על המצב הזה באה המלחמה בעמלק, מלחמתו של הקב”ה ומלחמתו של עם ישראל. עם ישראל מצווה למחות אותם וגם הקב”ה ימחה אותם, שני הדברים נכונים וילכו ביחד. הם באים רגע לפני קבלת תורה, והם ביטאו בהתנהגותם את הדבר ההפוך למשמעות של קבלת תורה, הדבר הבסיסי שבו פותחת התורה. על הנקודה הזו בא כאן עמלק, וזו המשמעות של ”אוחזין מעשה אבותיהן בידיהן”.

מתוך שיעור על ההפטרה, שהועבר בתאריך י”ב אדר תשס”ז השיעור המלא נמצא באתר הישיבה

להרים את האף | אוריה טפרברג | מחזור י”ט

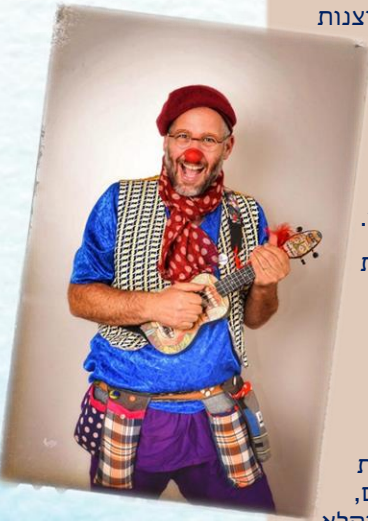
בהיותי תלמיד בישיבה לפני יותר משלושים שנים, מחשבותיי על עתידי המקצועי נדדו לכיוונים רבים. חלקן לכיוון התורני, חלקן לכיוון החינוכי, ובשלב מסוים המחשבות זלגו גם לכיוון האמנותי (במקרה שלי זכיתי להיכנס לעולם התיאטרון).

בשום שלב לא הייתה בליבי משאלה להיות ליצן (אמנם הייתי כזה באופיי, אך מעולם לא חשבתי להפוך זאת למקצוע). המילה ”ליצן” העלתה במידי קונוטציה שלילית במחשבותיי (”מושב לצים” וכו’), חשבתי שליצן הוא אחד שבדרך כלל לא נלקח ברצינות, ושיעשה הכל כדי לזכות במחאות כפיים - אפילו אם זה צריך לבוא על חשבון האחר. ולכן אם מישהו אז היה מספר לי או מאחל לי שאעבוד כליצן, אולי אפילו הייתי נעלב.

לפני כמעט עשרים שנה פגשתי לראשונה בחיי ליצן רפואי. בעקבות פינוי הירום באמבולנס ולאחריו אשפוז ממושך של אחת מבנותיי, שהייתה אז בת שש, זכיתי לפגוש אותו. באותו רגע ממש, המפגש עם הליצן היה נראה לי לא קשור לחיי, וכמה רגעים אחר כך, לאחר שסיים את תפקידו מולי, ניסיתי להבין מי היה המלאך הזה עם האף האדום, ומהיכן ידע שאני כל כך זקוק לו. התחושות של חוסר האונים והלחץ, שאיימו להפיל אותי לבור עמוק של חרדה זומן עמידתי ליד מיטת בתי פקטנה נעלמו כלא היו בכמה דקות של מפגש ליצני בלתי אמצעי וחסר שיפוטי.

הרושם מהמפגש עם אותו ליצן רפואי אז בבית החולים לא עזב אותי גם כמה שנים אחר כך עד שנקרתה בדרכי האפשרות ללכת וללמוד את מקצוע הליצנות הרפואית במסע מופלא שזכיתי לעשות ביחד עם בתי (ההיא מבית החולים...).

בלימודי הליצנות ואחר כך בעבודתי כליצן רפואי פגשתי עולם מלא תום וטוהר, שהיה הפוך לחלוטין ממה שהיה לי בראש כחשבתי על ליצנים. גיליתי שכדי שליצן רפואי (אך לא רק) יצליח ליצור מפגש משמעותי ומיטיב עם חולה, הוא חייב להשיל מעצמו אגו וציניות. חייב לסגל לעצמו יכולות של הקשבה ודיבור בגובה העיניים עם כל אדם שנפגש מולו בכל גיל, לדעת להיות נוכח ללא תשובות מוכנות מראש לכל דבר, ולהסכים להיות במבוכה מול דברים שאין להם מילים.

עם הזמן העמקתי עוד ועוד בתחום הליצנות, ולפני כשש שנים הצטרפתי למיזם מיוחד במינו - ”ליצנות חינוכית”. המחשבה מאחורי המיזם הייתה שאם המפגש עם הליצן כל כך מיטיב ומרפא אנשים, מדוע שיקרה רק כשחולים? לא עדיף לפגוש בריאים?

וכך בכל שבוע במשך שנה שלימה נכנסתי בשערי בתי ספר לעבודה ליצנית-רגשית עם התלמידים ולא פחות מכך עם הצוות החינוכי.

השנה (כמו רבים מאיתנו) לא פתחתי את שנת הלימודים בבתי הספר. מאז שמחת תורה אני משרת במילואים ביחידת מודיעי הנפגעים. לא פעם אני נדרש לשאלת הקוטביות בין שני התפקידים אותם אני נושא בחיי. בחודשים האחרונים השאלה רק התחדדה וגדלה שכן לבשתי בהתמדה את מדי הצבא, בעוד שמדי הליצן נשארו מיותרים... גיליתי שאותן תכונות שנדרשות מהליצן, שסיגלתי לעצמי עם השנים, עוזרות לי מאוד גם במרחב הצבאי, המתגר והלא פשוט.

תמונה אחת שצולמה על ידי רעייתי, בה נראים שני זוגות נעליים - זה לצד זה - זוג נעלי הליצן שלי עומדות לצד נעלי הצבא, הציגה בפניי בציוניות שלא מצריכה הסברים, את הסיפור כולו.

בהתחלה חשבתי שהסיפור הוא ייחודי לי ולתפקידים שבחרתי בחיי, אבל מהר מאוד הבנתי שזה הסיפור של כולנו. לדעת לשאת הפכים, לדעת לחיות עם שני הצדדים האלה בשלום, ולהבין שזוהי תמצית הווייתנו, כיהודים במדינת ישראל. יש פעמים שהכאב גדול, לעיתים כבד מנשוא.

הליצן שבי יגיד לי שזה בסדר לא להבין, בסדר שלא יהיו תשובות ומותר להיות נבוכים אל מול המציאות, והחכמה היא להישיר אליה מבט אמיץ מלא באמונה בהנהגת ה' בעולם, ואולי אפילו להצליח לחייך ולהרים את האף.

אוריה נשוי + 7, גר בחספין ומשמש כליצן רפואי וחינוכי

